

**Briuselis, 2025 m. rugsėjo 25 d.
(OR. en)**

13225/25

**SOC 623
EMPL 411
STATIS 66**

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Dalykas:	KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 453/2008 dėl Bendrijos ketvirtinės statistikos apie laisvas darbo vietas įgyvendinimo

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2025) 488 final.

Priedama: COM(2025) 488 final

Briuselis, 2025 09 12
COM(2025) 488 final

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI IR TARYBAI

**dėl Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 453/2008 dėl Bendrijos
ketvirtinės statistikos apie laisvas darbo vietas įgyvendinimo**

1. ĮVADAS

Laisvų darbo vietų statistika (toliau – LDVS) rodo tam tikru metu laisvų darbo vietų skaičių konkrečiu momentu, t. y. nepatenkintą darbo jėgos paklausą.

Todėl pagal ją gaunama esminė informacija apie galimus darbo jėgos pasiūlos ir paklausos skirtumus, įskaitant darbo rinkos neatitikimus, kurių atsiranda, kai darbo ieškančių asmenų įgūdžiai ar buvimo vieta neatitinka galimų darbdavių lūkesčių.

Eurostatas savo interneto svetainėje¹ kas ketvirtį skelbia naujienas, kuriose pateikiama daug LDVS duomenų, suskirstytų pagal ekonominės veiklos rūšis.

2008 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 453/2008 dėl Bendrijos ketvirtinės statistikos apie laisvas darbo vietas² (toliau – LDVS reglamentas) nustatyta bendra sistema, pagal kurią valstybės narės gali rengti palyginamus duomenis ir perduoti juos Komisijai.

LDVS reglamento 10 straipsnyje nustatyta, kad Komisija Europos Parlamentui ir Tarybai iki 2010 m. birželio 24 d. ir po to kas trejus metus privalo teikti to reglamento įgyvendinimo ataskaitą. Šios ataskaitos tikslas – įvertinti valstybių narių pateiktos statistikos ir ES rodiklių kokybę. Be to, joje taip pat bus nustatytos sritys, kuriose būtų galima pagerinti padėtį.

Ši Komisijos LDVS ataskaita Europos Parlamentui ir Tarybai yra šeštoji³. Joje dėmesys sutelkiamas į nuo ankstesnės ataskaitos gautus LDVS duomenis – ataskaitinių ketvirčių nuo 2022 m. pirmojo ketvirčio (2022 m. I ketv.) iki 2024 m. trečiojo ketvirčio (2024 m. III ketv.) duomenis. Joje atsižvelgiamos Eurostato pastabos, pateiktos renkant ir tvirtinant tų ataskaitinių ketvirčių LDVS duomenis, ir remiamasi valstybių narių metinėse kokybės ataskaitose pateiktais dokumentais⁴.

¹ <https://ec.europa.eu/eurostat/en/web/products-euro-indicators/w/3-16122024-bp>

² OL L 145, 2008 6 4, p. 234; <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2008/453/oj/eng>.

³ Žr. ankstesnę ataskaitą: COM(2022) 355, 2022 m. liepos 26 d.;

<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=CELEX%3A52022DC0355&qid=1738593721236>.

⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm

Siekdama papildyti LDVS reglamentu nustatytą bendrąją sistemą, Komisija priėmė du įgyvendinimo reglamentus:

- Komisijos reglamentą (EB) Nr. 1062/2008⁵, kuriuo apibrėžiama nuo 2014 m. pirmojo ketvirčio taikytina sezoninio koregavimo tvarka ir metinių kokybės ataskaitų, kurias valstybės narės turi teikti Komisijai, struktūra, turinys ir perdavimo datos,
- Komisijos reglamentą (EB) Nr. 19/2009⁶, kuriame apibrėžta sąvoka „laisva darbo vieta“, nustatyti duomenų perdavimo terminai ir nurodyti laikotarpiai, kuriuos turi apimti pirmieji perduoti duomenys. Šio teisės akto priede išvardytos valstybės narės, atliekančios ekonominio pagrįstumo tyrimus, ir šių tyrimų temos.

Reglamento (EB) Nr. 1062/2008 2 priede nurodyta, kad LDVS duomenų kokybė vertinama pagal šiuos kriterijus: reikalingumą, tikslumą, savalaikiškumą ir punctualumą, prieinamumą ir aiškumą, palyginamumą ir suderinamumą.

LDVS duomenų prieinamumas ir aiškumas jau yra tinkamai užtikrinami Eurostato svetainėje skelbiant išsamius metaduomenis ir nacionalines kokybės ataskaitas. Todėl šioje LDVS ataskaitoje daugiausia dėmesio bus skiriama kitiems kriterijams.

2. PO PASKUTINĖS ATASKAITOS PADARYTA BENDRA PAŽANGA

Pirmiau aprašytas LDVS teisinis pagrindas taikomas šioje ataskaitoje aptariamam ataskaitiniam laikotarpiui.

2022 m. Komisija atliko visų darbo rinkos statistinių duomenų apie įmones, įskaitant LDVS, vertinimą ir poveikio vertinimą. Tuo remdamasi Komisija pateikė pasiūlymą pakeisti 2023 m. liepos 28 d. priimtą pagrindų reglamentą⁷. Naujasis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2025/941 dėl Europos Sąjungos įmonių darbo rinkos statistikos, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 530/1999 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 450/2003 ir (EB) Nr. 453/2008, buvo priimtas 2025 m. gegužės 7 d.⁸

⁵ 2008 m. spalio 28 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 1062/2008, kuriuo įgyvendinamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 453/2008 dėl Bendrijos ketvirtinės statistikos apie laisvas darbo vietas nuostatos dėl sezoninio koregavimo tvarkos ir kokybės ataskaitų (OL L 285, 2008 10 29, p. 3).

⁶ 2009 m. sausio 13 d. Komisijos reglamentas (EB) Nr. 19/2009, kuriuo įgyvendinamos Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (EB) Nr. 453/2008 dėl Bendrijos ketvirtinės statistikos apie laisvas darbo vietas nuostatos dėl laisvos darbo vietos apibrėžties, duomenų rinkimo ataskaitinių datų, duomenų perdavimo reikalavimų ir ekonominio pagrįstumo tyrimų (OL L 9, 2009 1 14, p. 3).

⁷ <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/lt/ALL/?uri=CELEX:52023PC0459>

⁸ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=OJ:L_202500941

Pagrindiniai per ataskaitinį laikotarpį įvykę pokyčiai buvo šie:

- atnaujinti euro zonos suvestiniai rodikliai, kad būtų atsižvelgta į Kroatijos įtraukimą po to, kai 2023 m. sausio 1 d. ji įsivedė eurą;
- į ketvirčio naujienas įtraukta laisvų darbo vietų rodiklio analizė pagal NACE sekcijas tiek dėl euro zonos, tiek dėl ES suvestinių rodiklių;
- kas ketvirtį skelbiamas naujienlaiškis peržiūrėtu formatu ir jame pateikiamos interaktyvios diagramos;
- išplėsta Prancūzijos LDVS taikymo sritis, kad ji apimtų mažąsias įmones, kuriose dirba mažiau nei 10 darbuotojų.

Tolesniuose skirsniuose teikiame pastabas dėl naujausių pokyčių, susijusių su taikymo sritimi, duomenų rinkimo standartais, duomenų patvirtinimu ir sezoniniu koregavimu.

2.1. Taikymo sritis

Pagal ES teisės aktus valstybės narės turi pateikti pagal veiklos rūšis suskirstytą visų verslo vienetų laisvų darbo vietų ir užimtų darbo vietų skaičių (pagal kiekvieną Europos bendrijos statistinio ekonominės veiklos rūšių klasifikatoriaus⁹ (NACE 2 red.) sekciją). Tačiau LDVS reglamente nustatyta, kad tos valstybės narės, kurios patiria sunkumų teikdamos duomenis, susijusius su mažosiomis įmonėmis (apibrėžtomis kaip vienetai, kuriuose dirba mažiau kaip 10 samdomųjų darbuotojų) ir NACE 2 red. O–S¹⁰ sekcijose nurodyta pagrindine veikla (viešasis valdymas, sveikatos priežiūros paslaugos ir švietimas), turėtų atlikti ekonominio pagrįstumo tyrimus. Atlikusios šiuos ekonominio pagrįstumo tyrimus kai kurios valstybės narės dabar į statistikos aprėptį gali įtraukti visą ekonominę veiklą, tačiau Danija, Prancūzija ir Italija – ne.

Nuo paskutinės ataskaitos Prancūzija pradėjo perduoti visų dydžių įmonių, įskaitant įmones, kuriose dirba 1–9 darbuotojai, laisvų darbo vietų duomenis. Taip pat buvo perduoti laikotarpio nuo 2011 m. antrojo ketvirčio (2011 m. II ketv.) ir vėlesnio laikotarpio ankstesnių laikotarpių duomenys.

Danijoje tiriami tik verslo ekonomikos sektoriuje (NACE 2 red. B–N sekcijos) veikiantys vienetai. Prancūzijoje ir Italijoje nėra tiriamas viešasis valdymas ir gynyba; privalomasis socialinis draudimas (NACE 2 red. O sekcija), o viešųjų įstaigų veikla nėra visiškai aprėpiama švietimo arba žmonių sveikatos ir socialinio darbo sekcijų (NACE 2 red. P ir Q sekcijos).

2.2. Duomenų rinkimo standartai

⁹ 2006 m. gruodžio 20 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1893/2006, nustatantis statistinį ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių NACE 2 red. ir iš dalies keičiantis Tarybos reglamentą (EEB) Nr. 3037/90 bei tam tikrus EB reglamentus dėl konkrečių statistikos sričių (OL L 393, 2006 12 30, p. 1); OL L 393, 2006 12 30, p. 1; ELI: <https://data.europa.eu/eli/reg/2006/1893/oj>.

¹⁰ Šiose sekcijose nurodyta veikla: viešasis valdymas ir gynyba, privalomasis socialinis draudimas (O sekcija), švietimas (P sekcija), žmonių sveikatos priežiūra ir socialinis darbas (Q sekcija), meninė, pramoginė ir poilsio organizavimo veikla (R sekcija) ir kita aptarnavimo veikla, pavyzdžiui, narystės organizacijų veikla, kompiuterių ir asmeninių bei namų ūkio reikmenų taisymas ir kita asmens aptarnavimo paslaugų veikla (S sekcija).

Naujausia keitimosi statistiniais duomenimis ir metaduomenimis iniciatyvos (SDMX)¹¹ duomenų struktūros versija ir tarptautiniu mastu sutarti kodų sąrašai (pateikiami internete naudojant specialų registrą)¹² buvo sėkmingai naudojami valstybių narių duomenims gauti, LDVS parengti ir perduoti Europos Centriniam Bankui.

2.3. Duomenų patvirtinimas

Eurostatas toliau tikrino kiekvieną ketvirtį perduodamų duomenų patikimumą, palygindamas tam tikro laikotarpio duomenis ir duomenis, susijusius su NACE nurodyta ekonomine veikla. Jei skaičiai skirtingais ketvirčiais iš esmės skiriasi, Eurostatas prašo valstybių narių patvirtinti duomenis arba perduoti pataisytą duomenų failą. Nustačius didelių arba staigių pasikeitimų bet kurioje konkrečioje NACE sekcijoje, dėl jų sistemingai kreipiamasi paaiškinimo į atitinkamas šalis.

2.4. Sezoninis koregavimas

Pagal Komisijos reglamentą Nr. 1062/2008 visos ES valstybės narės ir kitos Europos ekonominės erdvės (EEE) šalys¹³ taip pat turėtų perduoti pagal sezoną pakoreguotas laisvų darbo vietų ir užimtų darbo vietų duomenų eilutes (SA) bent pagal individualias ir (arba) bendras NACE 2 red. B–E, F, G–I, J, K, L, M–N, O–Q ir R–S sekcijas. Eurostatas naudoja pateiktus pagal sezoną pakoreguotus laisvų darbo vietų ir užimtų darbo vietų duomenis, apskaičiuodamas kiekvienos šalies pagal sezoną pakoreguotų laisvų darbo vietų rodiklį (santykinį).

ES ir euro zonos lygmenimis užimtų darbo vietų ir laisvų darbo vietų suvestinis rodiklis iš pradžių apskaičiuojamas valstybėse narėse, o vėliau pagal sezoną koreguojamas (tiesioginis sezoninis koregavimas).

Eurostatas skelbia ES suvestinių rodiklių SA duomenis atitinkamoje duomenų bazėje¹⁴ ir svetainės „Statistics Explained“ straipsnyje apie LDVS¹⁵ kartu su pagal sezoną nekoreguotais (NSA) duomenimis (žr. 4.5 skirsnį).

Eurostatas toliau stebėjo sezoninio koregavimo tvarką pagal specialų priedą, pridėtą prie nacionalinių kokybės ataskaitų. Šiame priede visų pirma išsamiai aprašomi taikomi sezoninio koregavimo modeliai, nustatytos išskirtys, koregavimų dydis ir rezultatų nepastovumas.

¹¹ <https://sdmx.org/> (tik anglų kalba).

¹² <https://webgate.ec.europa.eu/sdmxregistry/> (tik anglų kalba).

¹³ Išskyrus Lichtenšteiną, nes 2003 m. vasario 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1062/2008

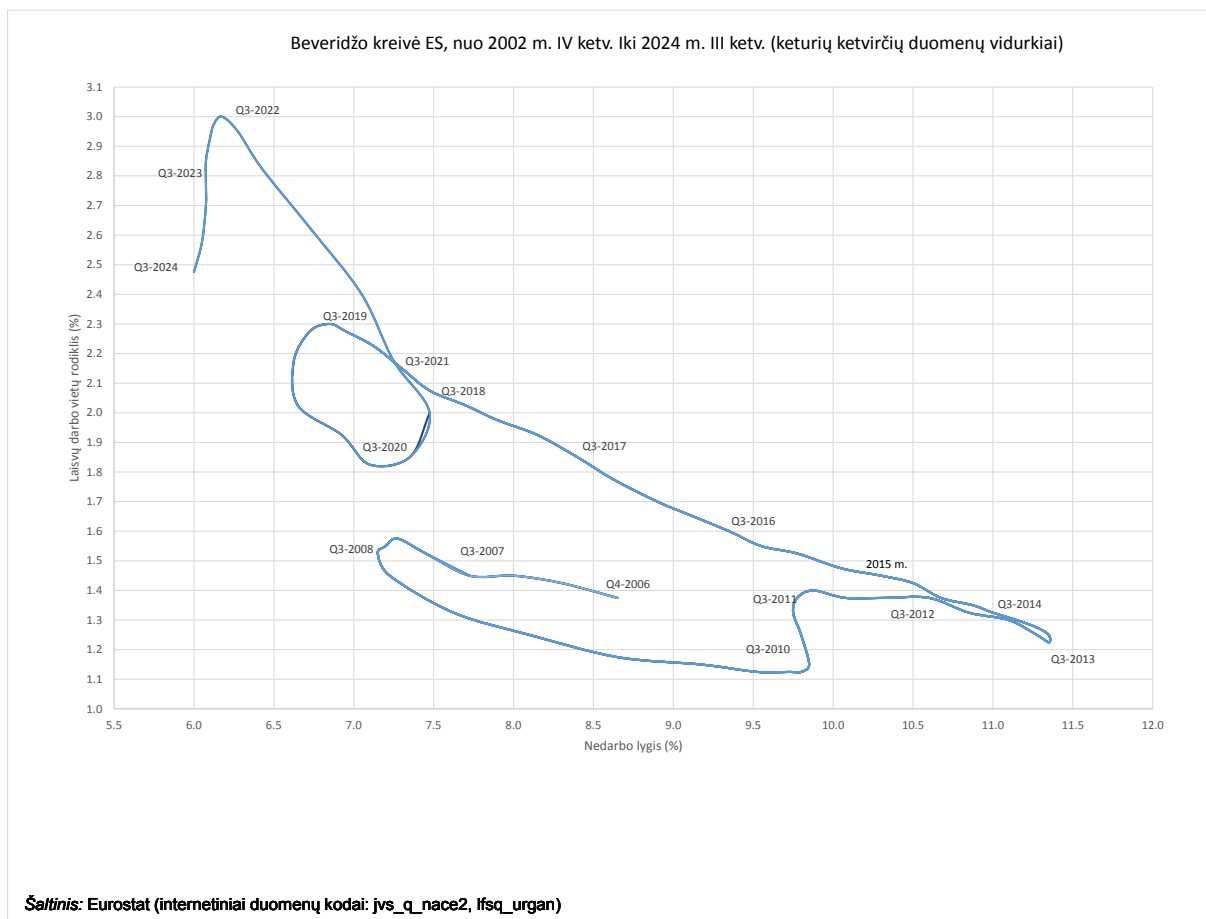
šiai šaliai netaikomas. Visame dokumente Norvegija ir Islandija vadinamos „kitomis EEE šalimis“.

¹⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/databrowser/view/jvs_q_nace2/default/table?lang=en&category=labour.jvs

¹⁵ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Job_vacancy_statistics

Nuo 2021 m. pirmojo ketvirčio (2021 m. I ketv.) iki 2022 m. ketvirtojo ketvirčio (2022 m. IV ketv.) stebime nuolatinį laisvų darbo vietų rodiklių didėjimą pagal staigesnį Beveridžo kreivės segmentą. Nuo lūžio momento laisvų darbo vietų skaičius ES staigiai sumažėjo, o nedarbo lygis kol kas atitinkamai nepadidėjo.

Šios ataskaitos ataskaitiniu laikotarpiu Eurostatas du kartus per metus atnaujina ES Beveridžo kreivę ir pakomentavo rezultatus svetainės „Statistics Explained“ straipsnyje¹⁷. Ši kreivė pateikiama toliau, iki paskutinio šioje ataskaitoje aptariamo ketvirčio (2024 m. III ketv.).

4. DUOMENŲ KOKYBĖ

Šioje ataskaitos dalyje aptariami visi aspektai, pagal kuriuos vertinama Europos laisvų darbo vietų statistikos kokybė: reikalingumas, tikslumas, savalaikiškumas ir punctualumas, prieinamumas ir aiškumas, palyginamumas ir suderinamumas.

4.1. Reikalingumas

LDVS yra svarbi vykdant ekonomines analizes, nes tai pagrindinis duomenų šaltinis, kuriuo vertinama nepatenkinta darbo jėgos paklausa¹⁸. Komisija (Užimtumo, socialinių reikalų ir

¹⁷ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Job_vacancy_and_unemployment_rates_-_Beveridge_curve

¹⁸ Tais atvejais, kai duomenų apie laisvas darbo vietas nėra, nepatenkinta darbo jėgos paklausa ekonominėje analizėje kartais

įtraukties generalinis direktoratas ir Ekonomikos ir finansų reikalų generalinis direktoratas) ir Europos Centrinis Bankas naudoja ketvirtinius LDVS duomenis trumpalaikiams verslo ciklo ir darbo rinkos pokyčiams stebėti.

Laisvų darbo vietų rodiklis yra vienas iš pagrindinių Europos ekonominių rodiklių¹⁹ – pirminio informacijos šaltinio analizuojant ir stebint trumpalaikius ciklinius ekonomikos pokyčius Europos Sąjungoje, euro zonoje ir atskirose ES šalyse.

LDVS taip pat buvo naudojama keliuose oficialiuose dokumentuose, įskaitant Komisijos bendrą užimtumo ataskaitą (2024 m.)²⁰ ir Komisijos Europos ekonominę prognozę (2023 m. pavasarį)²¹.

4.2. Tikslumas

Siekdamos tikslumo, valstybės narės apskaičiuoja laisvų darbo vietų skaičiaus variacijos koeficientus (nepakoreguotus pagal sezoną), atsižvelgdamos į savo nacionalinio imties modelio charakteristikas. Variacijos koeficientu išreiškiamas standartinis nuokrypis kaip matuojamo vidurkio procentinė dalis. Remiantis ataskaitinių 2023-ųjų metų kokybės ataskaitomis, bendro laisvų darbo vietų skaičiaus variacijos koeficientai daugumoje valstybių narių, išskyrus Airiją, nesiekė 15 proc.²²

buvo vertinama remiantis tyrimais pagrįstais rodikliais, pavyzdžiui, įmonių pranešimais apie numanomą darbo jėgos trūkumą.

¹⁹ Komisijos komunikatas Europos Parlamentui ir Tarybai „Euro zonos statistika.

„Tobulinant euro zonos statistikos ir rodiklių metodikas“, KOM(2002) 661 galutinis.

²⁰ <https://op.europa.eu/lt/publication-detail/-/publication/93b9c730-8da5-11ee-8aa6-01aa75ed71a1>

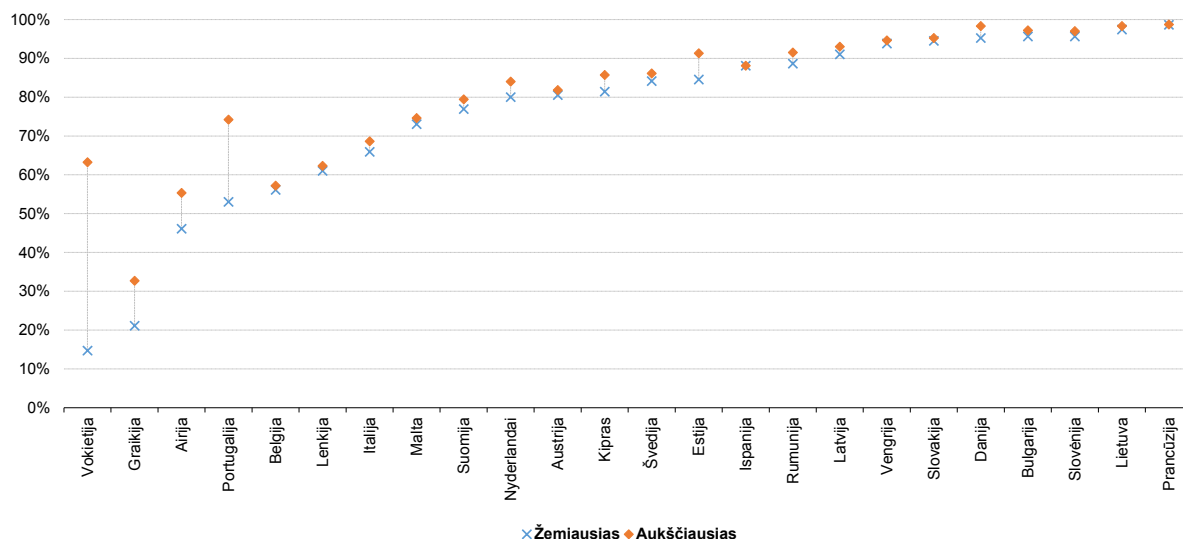
²¹ https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/european-economic-forecast-spring-2023_en?prefLang=lt

²² LDVS metaduomenys: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm.

Įverčių tikslumas labai priklauso nuo atsakymų lygio. Pagal valstybių narių kokybės ataskaitas atsakymų lygis svyravo nuo 14,7 proc. Vokietijoje²³ (per 2023 m. ketvirtąjį ketvirtį (2023 m. IV ketv.) vykdytą tyrimą paštu) ir 21,1–32,7 proc. Graikijoje (priklausomai nuo ketvirčių) ir iki 98,3 proc. Lietuvoje ir Danijoje ir 98,7 proc. Prancūzijoje. 2023 m. atsakymų mediana valstybėse narėse išliko didelė – priklausomai nuo ketvirčio ji svyravo nuo 83 iki 86 proc.

Žemiausias / aukščiausias atsakymų lygiai

Ataskaitiniai metai: 2023

Čekija, Kroatija ir Liuksemburgas: netaikoma; tyrimas neatliktas ir naudojami administraciniai duomenys.

Kalbant apie patikslinimus, abu laisvų darbo vietų rodiklio įverčiai skiriasi priklausomai nuo to, ar yra išankstiniai, ar galutiniai. Išankstiniai įverčiai, skelbiami per T + 50 dienų, gali būti patikslinti per T + 78 dienas, kai skelbiami galutiniai įverčiai. Nors išankstiniai duomenys neapima visų valstybių narių, šios ataskaitos ataskaitiniu laikotarpiu euro zonai ir ES skirti išankstinių įverčių suvestiniai rodikliai patikslinti ne daugiau kaip 0,1 procentinio punkto.

Kalbant apie galutinius, per T + 78 dienas skelbiamus įverčius, jų patikslinimų lygis nustatomas lyginant pirmu perdavimu gautus naujausios turimos paskelbtos versijos duomenis. Per šios ataskaitos ataskaitinį laikotarpį euro zonai ir ES skirti laisvų darbo vietų rodikliai patikslinti ne daugiau kaip 0,1 procentinio punkto, išskyrus 2023 m. pirmąjį ir antrąjį ketvirčius (2023 m. I ketv. ir 2023 m. II ketv.), kur rodikliai patikslinti 0,2 procentinio punkto.

²³ Dalyvauti tyrime dėl laisvų darbo vietų Vokietijoje nėra privaloma – tuo galima paaiškinti mažą kiekvieną ketvirtąjį metų ketvirtį vykdomo tyrimo paštu atsakymų skaičių. Kad būtų galima ištaisyti dėl duomenų nepateikimo atsiradusias paklaidas, šio tyrimo rezultatai yra perskaičiuojami (pritaikant svorinį koeficientą) remiantis administraciniais duomenimis ir taikant bendrąją regresijos įvertį.

4.3. Savalaikiškumas ir punktualumas

Visos valstybės narės privalo nuo 2010 m. pirmojo ketvirčio teikti bendro laisvų darbo vietų skaičiaus ir užimtų darbo vietų skaičiaus jų šalyje laiko eilutes. Jos turėtų pateikti duomenis ne vėliau kaip per 70 dienų nuo ketvirčio pabaigos ($T + 70$). Be to, valstybės narės, kuriose samdomųjų darbuotojų skaičius viršija 3 proc. bendro ES rodiklio, išankstinio įverčio duomenis turi perduoti ne vėliau kaip per 45 dienas nuo ketvirčio pabaigos ($T + 45$).

Tiek skaičiuojant išankstinį įvertį, tiek skelbiant galutinius duomenis LDVS duomenų perdavimų savalaikiškumas iš esmės buvo patenkinamas. Valstybėms narėms reguliariai primenama, kad svarbu laikytis privalomų pagrindinių Europos ekonominių rodiklių duomenų, įskaitant LDVS, perdavimo terminų. Buvo nustatyta, kad retkarčiais šiek tiek vėlavo Airija, Kroatija, Vengrija ir Liuksemburgas (vienos dienos vėlavimai), taip pat Graikija, Portugalija ir Islandija (dviejų dienų vėlavimai). 2022 m. trečiąjį ketvirtį (2022 m. III ketv.) Portugalija savo duomenis pateikė per vėlai, kad juos būtų galima įtraukti į skelbiamus ketvirtinius duomenis. Struktūriniu požiūriu pavėluotai perduodamų duomenų atvejų, dėl kurių Europos suvestinius rodiklius būtų reikėję skelbti ne laiku, nenustatyta.

4.4. Prieinamumas ir aiškumas

LDVS platinama įprastais Eurostato kanalais, visų pirma per internetinę duomenų bazę ir Eurostato svetainės puslapius „Statistics Explained“²⁴. Šioje svetainėje skelbiama atnaujinta informacija apie laisvų darbo vietų rodiklį (tiek Europos suvestiniai rodikliai, tiek atskirų valstybių narių rodikliai), taip pat pateikiamos pokyčių per tam tikrą laikotarpį diagramos. Kadangi laisvų darbo vietų rodiklis priklauso pagrindiniams Europos ekonominiams rodikliams, kas ketvirtį skelbiamas pranešimas spaudai²⁵.

Skelbiamus statistinius duomenis papildantys naudotojams teikiami metaduomenys buvo atnaujinti remiantis valstybių narių metinėmis kokybės ataskaitomis. Su šia informacija galima susipažinti Eurostato svetainėje²⁶.

4.5. Palyginamumas ir suderinamumas

Europos lygmeniu nėra jokio kito suderinto šaltinio, remiantis kuriuo būtų galima įvertinti nepatenkintą paklausą darbo rinkoje ir kurį būtų galima naudoti lyginant šiuos duomenis su LDVS. Daugelyje valstybių narių skaičiuojamos laisvos darbo vietos, apie kurias pranešta valstybinėms užimtumo tarnyboms, tačiau naudojant šiuos duomenis sudėtinga įvertinti LDVS nuoseklumą. Taip yra todėl, kad tokie duomenys gali būti nepakankamos aprėpties, nes ne apie visas laisvas darbo vietas galima pranešti valstybinei užimtumo tarnybai, ir (arba) gali būti įskaičiuojami keli kartus, (jei kurios nors jau užimtose darbo vietose vis dar lieka administraciniame registre). Be to, administraciniuose šaltiniuose teikiama LDVS grindžiama nacionalinėmis apibrėžtimis, kurios skirtingose šalyse skiriasi.

²⁴ https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php/Job_vacancy_statistics ir https://ec.europa.eu/eurostat/statistics-explained/index.php?title=Job_vacancy_and_unemployment_rates_-_Beveridge_curve (tik anglų kalba).

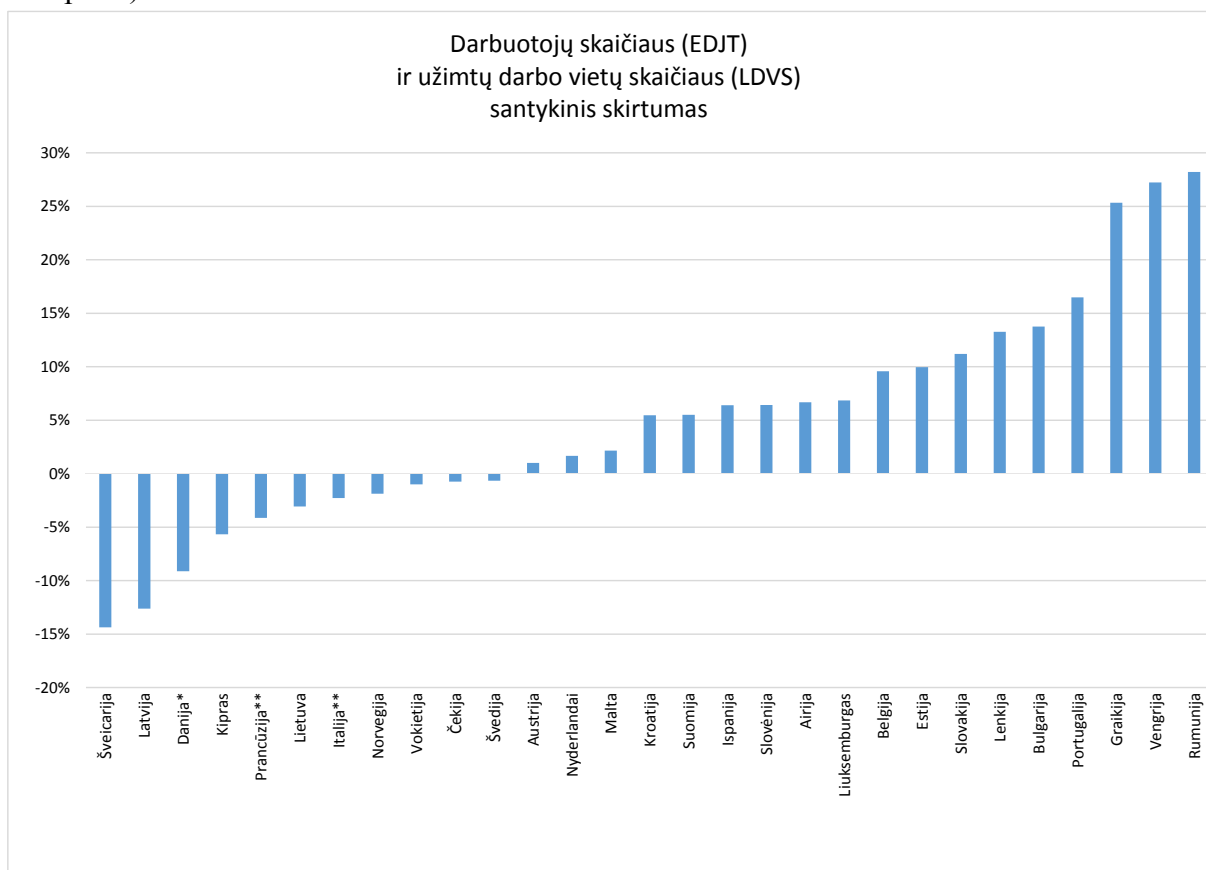
²⁵ Žr. euro rodiklių [skelbimo kalendorių](#) (tik anglų, prancūzų ir vokiečių kalbomis).

²⁶ Žr. LDVS metaduomenis ir ES bei nacionalines kokybės ataskaitas: https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm (tik anglų kalba).

Užimtų darbo vietų skaičius yra laisvų darbo vietų rodiklio vardiklis ir gali būti lyginamas su iš kitų šaltinių gauta informacija, visų pirma atlikus Europos darbo jėgos tyrimą (toliau – EDJT) nustatyto samdomųjų darbuotojų skaičiumi. Lyginant ir toliau vertinant skirtumus turi būti atsižvelgiama į su apibrėžtimis ir tyrimais susijusius šaltinių skirtumus. Visų pirma LDVS vertinama pagal įmonių imtį, o EDJT atliekamas remiantis namų ūkių imtimi.

2023 ataskaitinių metų EDJT duomenys buvo gauti pagal *darbo šalį*, o ne pagal gyvenamąją šalį, kuri naudojama rengiant daugumą EDJT grindžiamų statistinių duomenų. Tokiu būdu gauti duomenys labiau atitinka LDVS vartojamą užimtų darbo vietų sąvoką, nes į ją neįtraukiami tarpvalstybiniai darbuotojai ir kiti nerezidentai, kurių darbo vietos į pastarąją neįrašytos. Tai galėtų padėti pašalinti neigiamą Liuksemburge nustatytą skirtumą, kuris gali būti paaiškintas dideliu tarpvalstybinio darbo santykiu, dėl kurio atsiranda didelis neatitikimas tarp EDJT ir LDVS sąvokų: EDJT renkami tik duomenys apie rezidentų namų ūkius, net ir tuos, kurie dirba užsienyje, o į LDVS aprėptį patenka įmonės rezidentės, įskaitant jų darbuotojus nerezidentus (t. y. tarpvalstybinius darbuotojus).

Kaip matyti iš toliau pateiktos diagramos, EDJT užfiksuoto darbuotojų skaičiaus ir užimtų darbo vietų skaičiaus LDVS visoje ekonomikoje skirtumas paprastai svyruoja nuo –15 proc. iki +15 proc., išskyrus Portugaliją (+16 proc.) ir Graikiją, Vengriją ir Rumuniją (visų virš +20 proc.).

* Danija: suvestinių NACE 2 red. B–N sekcijų palyginimas.

** Prancūzija ir Italija: O sekcijos užimtų darbo vietų duomenys neįtraukiami ir tik labai ribotai įtraukiami P ir Q sekcijų duomenys. Todėl lyginant su EDJT duomenimis šios sekcijos praleistos.

Graikijos atveju nustatytas atotrūkis rodo abiejų šaltinių skirtumus, susijusius su metodika ir apibrėžtimis. LDVS apima tik tas įmones, kuriose dirba trys darbuotojai ar daugiau. Be to, kai kurios įmonės gali būti neįtrauktos į imčių sąrašą, nes pradėjo veikti po to, kai buvo atnaujintas įmonių registras, todėl tam tikra dalis užimtų darbo vietų nebuvo įvertinta.

Vengrijos LDVS neapima įmonių, kuriose dirba mažiau nei penki darbuotojai; tuo iš dalies galima paaiškinti užregistruotą atotrūkį.

Rumunija savo kokybės ataskaitoje²⁷ aiškina, kad su užimtų darbo vietų skaičiumi susiję skirtumai tarp EDJT ir LDVS rodo, kad į užimtų darbo vietų statistiką, parengtą taikant LDVS rengimo metodus, neįtraukta:

- asmenys, kurių darbo sutartis tam tikram laikotarpiui laikinai sustabdyta (dėl motinystės atostogų, vaiko priežiūros atostogų, laikinojo nedarbingumo atostogų ar nemokamų atostogų, arba dėl kitų priežasčių, dėl kurių asmuo negali ateiti į darbą);
- darbo vietos, kurios, nors jas užimančių asmenų sutartys laikinai sustabdytos, gali tapti laisvos ir būti užimtos ribotą laiką
- darbo vietos ginkluotuosiose pajėgose ar neformaliajame sektoriuje.

Kartu su pirmiau išvardytų šalių atsakingomis nacionalinėmis institucijomis Eurostatas toliau stebės skirtumus tarp EDJT nustatyto samdomųjų darbuotojų skaičiaus ir LDVS nustatyto užimtų darbo vietų skaičiaus.

Taip pat svarbu įtraukti laisvas darbo vietas ir užimtas darbo vietas laikinojo įdarbinimo įmonėse ir priskirti jas NACE 2 red. N sekcijai.

Galiausiai pagrindinis su palyginamumu susijęs uždavinys – pasiekti, kad visų valstybių narių LDVS apimtų visą ekonominę veiklą, t. y. kad į juos būtų įtrauktos mažosios įmonės ir NACE 2 red. O–S sekcijos, įskaitant viešąsias įstaigas. Nuo paskutinės pažangos ataskaitos į Prancūzijos duomenis įtrauktos įmonės, kuriose dirba mažiau nei 10 darbuotojų. Tačiau, kaip minėta 2.1 skirsnyje, Danijos, Prancūzijos ir Italijos duomenys vis dar nėra visiškai palyginami su kitų valstybių narių duomenimis.

5. IŠVADA

Apskritai valstybių narių LDVS ir ES suvestinių duomenų kokybė išliko gera. Per pastaruosius trejus metus LDVS savalaikiškumas toliau gerėjo.

Valstybių narių kokybės ataskaitos buvo apdorotos naudojant naujausios versijos Europos statistikos sistemos metaduomenų apdorojimo sistemos įrankį; su jomis gali susipažinti visi naudotojai²⁸.

Kalbant apie sezoninius koregavimus, Eurostatas iš valstybių narių surinko išsamią metodinę informaciją ir paskelbė ją kaip metinių kokybės ataskaitų priedą.

²⁷ <https://webgate.ec.europa.eu/estat/spe/metaconv/previewMetadataFile.htm?metadataFileId=36727>

²⁸ https://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/en/jvs_esms.htm (tik anglų kalba).

Eurostatas ir toliau teikė instituciniams naudotojams ir plačiai visuomenei LDVS ir išvestinius ciklinių ir struktūrinių pokyčių ES darbo rinkose rodiklius. Visų pirma LDVS galėjo užfiksuoti lūžio tašką, kuris paveikė euro zonos ir ES verslo ciklus.

Europos suvestiniai rodikliai buvo skelbiami taip, kaip planuota. Apskritai užregistruota, kad tiek išankstiniuose, tiek galutiniuose įverčiuose Europos suvestiniai rodikliai tikslinti labai nedaug.

Siekiant dar labiau pagerinti atskirų šalių LDVS palyginamumą, svarbu, kad visos valstybės narės visapusiškai aprėptų viešąjį sektorių (Danijos, Prancūzijos ir Italijos atveju). Praplėtus aprėptį, kartu su laisvų darbo vietų rodikliu taip pat būtų galima skelbti laisvų darbo vietų skaičiaus Europos suvestinius rodiklius. Eurostatas toliau spręs šį klausimą glaudžiai bendradarbiaudamas su susijusiomis šalimis.

Naujuoju reglamentu dėl ES įmonių darbo rinkos statistikos bus nustatyti šie LDVS patobulinimai:

- panaikintas galimas šališkumas – apimant visą ekonominę veiklą ir įvairaus dydžio įmones, įskaitant mažąsias įmones, kuriose dirba mažiau nei 10 darbuotojų, viešąsias įstaigas ir viešąjį sektorių;
- nustatyti laisvų ir užimtų darbo vietų skaičiaus tikslumo rodikliai;
- teisės aktuose nurodyti statistiniai vienetai, naudojami LDVS duomenims rinkti (apsiribojant įmonėmis ir vietos vienetais).

Remdamasis gautais duomenimis ir kitais nacionaliniais dokumentais, įskaitant kokybės ataskaitas, Eurostatas toliau reguliariai stebės, kaip užtikrinama LDVS atitiktis bei duomenų kokybė, ir atidžiai vertins, kokių veiksmų imasi atsakingos nacionalinės statistikos institucijos.

Naujasis Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2025/941 dėl Europos Sąjungos įmonių darbo rinkos statistikos, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 530/1999 ir Europos Parlamento ir Tarybos reglamentai (EB) Nr. 450/2003 ir (EB) Nr. 453/2008, buvo priimtas 2025 m. gegužės 7 d.²⁹

Kadangi teisinis pagrindas buvo atnaujintas 2025 m. gegužės 7 d. priimtu Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2025/941 dėl Europos Sąjungos įmonių darbo rinkos statistikos, tai yra paskutinė ataskaita, teikiama pagal Reglamentą (EB) Nr. 453/2008.

²⁹ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/LT/TXT/?uri=OJ:L_202500941